

PROTOKOLL FRA INSTITUTTRÅDSMØTE 11.06.2015

Til stede: Instituttleder: Heiret
Gruppe A: Akman, Haug, Malmberg, Natvig
Gruppe B: Ingen møtte
Gruppe C: Mykkeltveit
Gruppe D: H.L.Eriksen

Sekretær: Holsen

Forfall: Brautaset, Reme, Melvær, Aukland, Nilsen

Ikke møtt: M.Eriksen

Observatør: Hoffmann, Watkins

I Innkalling og sakliste
Ingen merknader

II Protokoll fra forrige møte
Ingen merknader

III Referatsaker
Ingen referat

IV Orienteringssaker

- a. Informasjon fra instituttlederen
 - Stillinger
 - Under tilsetting
 - Arkeologisk metode
 - Lektorat i religionsvitenskap
 - 6 åpne stipend som vil fordele seg med 1 til arkeologi, 3 til historie, 1 til kulturvitenskap og 1 til religionsvitenskap
- b. Fakultetsstyresaker
 - Regnskap per april 2015
 - Høringsuttalelse ny UiB-strategi
 - Bemanningsplan. Instituttrådet anbefaler at saken utsettes for grundigere behandling av grunnlagsmaterialet.

Sak 10/15 Regnskap 1. tertial og budsjettsituasjonen
Heiret og Holsen orienterte.

Vedtak:

Instituttrådet tar regnskapet etter 1. tertial til etterretning og vedtar å fordele inntektsøkningen til forskerutdanning, stipendiatreiser og forskningsmidler slik det er foreslått.

- Sak 11/15** **Innspill til budsjettforslag for 2016**
Heiret orienterte.
Vedtak:
Instituttrådet for AHKR vedtar det framlagte innspill til budsjettforslag for 2016 med innarbeiding av de momentene som kom fram i møtet. Endelig versjon sendes på sirkulasjon.
- Sak 12/15** **Strategi ved HF 2016-2022 - høring**
Heiret orienterte.
Vedtak:
Instituttrådet slutter seg til forslaget til høringsuttalelse om ny HF-strategi.
- Sak 13/15** **Instituttintern organisering, medbestemmelse og kommunikasjon**
Heiret orienterte.
Vedtak:
Instituttrådet for AHKR vedtar de framlagte retningslinjene for fagkoordinatorvervet, fagmøtene og timeregnskapet.

Eventuelt

Ingen saker.

Bergen 17. juni 2015

Jan Heiret

Britt Kristin Holsen

Dersom det ikke har kommet merknader innen 24.06.15, regnes protokollen som godkjent.

Innspill til budsjettforslag 2016 fra AHKR

1. Sammendrag

AHKRs målsetting er å drive forskning av høy kvalitet og gi studenter et undervisningstilbud basert på forskning. Disse målene skal nås ved at instituttet skal medvirke til at forskere, forskergrupper og fagmiljøer når et høyt internasjonalt nivå og ved å tilby forskningsbasert undervisning for å gi best mulig fagkunnskap og aktiv forståelse av en vitenskapelig tenkemåte på alle nivå i undervisningen (Strategisk plan 2020-2015).

For å nå de forskningsstrategiske målene vil det være en prioritert oppgave i 2016 å legge forholdene til rette for en best mulig utnyttning av forskningstiden til de vitenskapelig ansatte, bl.a. ved målrettet bruk av midler til forskningsformål og publiseringsstøtte og ved å opprettholde profesjonelle administrative støttefunksjoner. Instituttet vil dessuten sette av ressurser for å bidra til å utvikle nyskapende eksternfinansierte prosjekter. For å nå de utdanningsstrategiske målsettingene vil instituttet fortsette gjennomgang av strukturen og sammensettingen av studieprogrammene med sikte på å tydeliggjøre fagprofilene. Instituttet har også i 2015 satt i gang tiltak for å bedre rekrutteringen, hindre frafall og tiltrekke seg nye studentgrupper. Ett tiltak er å utvikle EVU-emner som del av det ordinære studietilbudet. Et annet tiltak er arbeidet for å få på plass fullverdige lektorutdanninger. Også disse tiltakene vil følges opp i 2016.

Den viktigste forutsetningen for at instituttet skal kunne nå sine strategiske mål er at de økonomiske rammene opprettholdes på det nåværende nivået. Instituttet kan håndtere de budsjettmessige svingningene som kommer som følge av den resultatbaserte finansieringsmodellen, slik den til nå har vært utformet og praktisert. De stadig dypere kuttene i fakultetets rammer som dels kommer som følge av effektiviseringstiltak fra departementet og dels som følge av endrede omfordelingsprinsipper og strategiske prioriteringer ved UiB, er imidlertid i ferd med å svekke instituttets mulighet til å nå sine mål. Fakultetets strategi i møte med disse kuttene er å bygge ned den vitenskapelige og administrative staben. I en slik prosess er det av avgjørende betydning at instituttene opplever å bli behandlet likt og at prinsippene som ligger til grunn for budsjettarbeidet og bemanningsplanen følges og praktiseres på en forutsigbar måte.

Instituttet har våren 2015 levert en søknad til Bergen forskningsstiftelse. Dersom søknaden innvilges, er det en avgjørende forutsetning for at instituttet skal ta i mot prosjektet at overhead-utgiftene som skal betales til fakultetet og UiB-sentralt ikke belastes instituttets driftsbudsjett. Som i 2015 trenger instituttet også i 2016 støtte fra fakultetet for å sikre en forsvarlig finansiering av drift av arkiv og boksamlinger som kan overføres til UB, og for å bedre de økonomiske rammebetingelsene for arkeologistudiet. Når det gjelder satsinger «utenfor rammen» vil instituttet prioritere en 20 % -stilling i kinesisk historie.

2. Prioriteringer innenfor rammen

I 2014 produserte instituttets forskere 135,8 publikasjonspoeng. Dette var en nedgang på ca. 20 % fra 2013, men betyr likevel at publikasjonsproduksjonen holdt et godt nivå på linje med snittet de de siste årene. Det var også et positivt trekk at historikerne fortsatte den positive trenden fra 2013 og økte sin relative andel av instituttets vitenskapelige produksjon. Instituttet vil i kommende budsjettperiode fortsatt prioritere å utvikle både kollektive og individuelle forskningsprosjekter ved å videreutvikle forskergruppene og ved målrettet bruk av midler til forskningsformål og publiseringsstøtte. Instituttet vil primært arbeide for å legge forholdene til rette for en best mulig utnyttning av forskningstiden til de vitenskapelig ansatte, men instituttet vil også bidra til å utvikle nyskapende eksterntfinansierte prosjekter (jf. 4).

Universitetsstyret har de siste årene foretatt en øremerket bevilgning til «Prosjekt vitenskapshistorie». Dette prosjektet har ført til oppbyggingen av et produktivt forskningsmiljø ved instituttet, og AHKR har støttet satsingen strategisk ved å lyse ut en stilling i vitenskapshistorie innenfor den vedtatte bemanningsplanen. Denne stillingen vil bli besatt høsten 2015, og instituttet arbeider med å få på plass et større UiB-finansiert prosjekt om universitetets vitenskapshistorie med oppstart i 2016. En annen prioritert oppgave vil være å bygge opp et flerfaglig forskningsprogram tematisk konsentrert om de europeiske reformasjonene.

Instituttets andel av fakultetets universitetsstipendiatstillinger er besatt, og seks stillinger ble utlyst i januar 2015. Tilsetting i disse vil bli gjort før sommeren. Instituttet vil nå gå i dialog med fakultetet med sikte på å avklare antallet universitetsstipend som kan lyses ut i 2016.

Overføringen av ansvaret for forskerutdanning, som tidligere var lagt til «forskerskoler», til instituttet har vært vellykket. Ved AHKR blir dette ansvaret ivaretatt av forskergruppene og ved at stipendiatene etter samråd med veileder deltar på nasjonale og internasjonale forskerkurs. Instituttet vil imidlertid påpeke at ordningen med et obligatorisk kurs i «overførbare ferdigheter» i regi av fakultetet, fortsatt ikke fungerer tilfredsstillende. Tilbudene er for få og for vanskelig å innpasse i stipendiatenes framdriftsplaner.

Rekrutteringen til instituttets studieprogrammer har vært stabil de siste årene, men viste en markant nedgang i 2014, særlig på masternivå. For å sikre rekrutteringen er strukturen og sammensettingen av studieprogrammene gjennomgått med sikte på å tydeliggjøre fagprofilene. Utgangspunkt for dette arbeidet er programsensorenes rapporter og de erfaringene fagmiljøene har gjort med de første kullene som nå er uteksaminert fra de disiplinbaserte bachelorprogrammene. Et konkret tiltak som skal iverksettes høsten 2015 er å utvikle fagemner som skal legges til bachelorprogrammene første semester slik at studentene kan etablere en fagtilhørighet allerede i starten av studiet. Fire av instituttets masterprogram gjennomgikk våren 2014 NOKUT-tilsyn. Programmene i arkeologi, historie og kulturvitenskap ble godkjent, mens NOKUT vedtok å gjennomføre revisjon av programmet i region og regionalisering. Instituttet valgte høsten 2014 å foreslå nedleggelse av dette programmet som vil bli faset ut i løpet av 2016.

Instituttets undervisningsportefølje er rimelig godt dimensjonert i forhold til antall ansatte, og det brukes i all hovedsak fast ansatte, eller vikarer for disse, og stipendiatenes pliktarbeid for å gjennomføre undervisningen. Alle fagene har imidlertid en overvekt av ansatte med et overskudd i timeregnskapet, og 12 ansatte ligger over den «tilnærmete balansen» på 458 timer som ble satt

som en akseptabel grense i 2012. Instituttet må derfor fortsette arbeidet som ble påbegynt i 2012 med å redusere timeoverskuddene og justere undervisningsporteføljen. Instituttet har imidlertid en særskilt utfordring med arkeologifaget. Studieløpet i arkeologi er betydelig mer ressurskrevende enn de andre fagene fordi utdanningen krever opplæring og praksis i feltarbeid. Undervisningsmessig vil den nye stillingen i arkeologisk metode som er under tilsetting, blir et verdifullt tilskudd. To vitenskapelig ansatte i arkeologi har sagt ja til faste stillinger ved Universitetsmuseet (Anfinset og Bergsvik). Førsteamanuensis Randi Barndon i Region og regionalisering, som er under avvikling, er kvalifisert for én av disse stillingene. Fakultetet har varslet at den andre stilling ikke vil bli lyst ut. Dette setter faget i en meget vanskelig situasjon, og instituttet har derfor anbefalt permisjonssøknad fra professor Bergsvik. Instituttet ønsker en dialog med fakultetet for å diskutere hvordan feltkursene på masternivå kan finansieres innenfor fakultets rammer.

Alle fagene ved AHKR har utvekslingsavtaler med utenlandske universiteter, men andelen av våre studenter som tar deler av sin utdanning i utlandet er synkende. Arbeidet med å tilrettelegge for utenlandsopphold må derfor fortsette og også tas hensyn til i det pågående arbeidet med å justere strukturen i bachelorprogrammene. AHKR setter av midler til studentekskursjoner som instituttet opplever som både samlende og rekrutterende til høyere grad.

AHKR har i perioden 2013-2016 følgende avganger i vitenskapelige stillinger:

Rex Seán O’Fahey, historie: juni 2013
 Ståle Dyrvik, historie: oktober 2013
 Wigdis Espeland, kulturvitenskap: oktober 2013
 Sven-Erik Grieg-Smith, historie: november 2013
 Jan Oldervoll, historie: desember 2014
 Anne-Hilde Nagel, historie: mars 2015
 Ingvild Øye, arkeologi: august 2015
 Nils Anfinset, arkeologi: august 2015
 Knut Andreas Bergsvik: august 2015 (instituttet har anbefalt søknad om permisjon i ett år)
 Nils Gilje, kulturvitenskap: september 2015
 Torunn Selberg: mars 2016
 Tore Grønlie: mai 2016

Det er foretatt tilsettinger i tre av historiestillingene (didaktikk, tidlig moderne tid og Midtøsten og islamsk Afrika), mens to stillinger er under bedømming (vitenskapshistorie og eldre globalhistorie). Det er også foretatt tilsetting i to stillinger i kulturvitenskap, mens stillingen etter Øye i arkeologi (middelalderarkeologi) er under bedømming. I tillegg har instituttet fått tilført en stilling i religionsdidaktikk som er besatt og en stilling i arkeologisk metode som er under tilsetting.

Instituttet er ikke kjent med at noen av de administrativt tilsatte i den aktuelle aldersgruppen har planer om å pensjonere seg i 2016. AHKR har normalt en stabil administrativ bemanning. Den administrative bemanningen anses pr. i dag som riktig dimensjonert. Instituttet gjennomgår løpende ansvars- og arbeidsdeling i de administrative stillingene sett i forhold til den faglige aktiviteten og endringer i denne, og mener stillingsressursene nå er riktig fordelt på de ulike administrative saksfeltene.

3. Prioriteringer utenfor rammen

Et avgjørende tiltak for å øke antallet masterstudenter vil være å tilby historie og religionsvitenskap som fag 1 i en integrert lektorutdanning. Et slikt tiltak vil også kunne møte nedgangen i søknaden til masterstudiet i historie som følger av at Høgskolen i Bergen har sagt opp samarbeidsavtalen med instituttet som har ført til opptak av 15 studenter annet hvert år. Instituttet har derfor gått inn for å opprette et nytt integrert lektorprogram med master i historie eller religionsvitenskap. En slik strategisk satsing krever tilførsel av nye studieplasser.

Instituttet har i samarbeid med fakultetet og Universitetsbiblioteket satt i gang et arbeid med å overføre ansvaret for arkiv og boksamlinger til UB. Det er enighet om de organisatoriske rammene for en slik overføring, men det er fortsatt uklart hvordan driften av arkivene og samlingene skal finansieres. Dette spørsmålet må avklares i 2016.

For å kunne stimulere til en fortsatt høy publiseringsaktivitet er det viktig for instituttet at det er økonomiske rammer for å kunne gi enkeltforskere og forskergrupper økonomisk støtte til materialinnsamling, nettverksbygging og vitenskapelig assistanse.

«Prosjekt vitenskapshistorie» er nå i ferd med å forberede et større bokverk om UiBs vitenskapshistorie med sikte på publisering til universitetsjubileet i 2021. Det arbeides med å få saken opp for Universitetsstyret høsten 2015 med sikte på oppstart i 2016.

Praksiserfaring er nødvendig for å sikre læringsutbyttet i arkeologistudiet, og det er derfor en prioritert oppgave å beholde og øke praksisdelen i studiet. Feltkurset på masternivå er en obligatorisk og sentral del av studiene, og legger et uvurderlig erfaringsgrunnlag for resten av masterstudiet. Fagmiljøet ønsker også å legge inn noe feltarbeid i grunnutdanningen. Feltkurset må nå flyttes, og den nye lokaliseringen vil bety en betraktelig bedring av tilbudet, med også en betydelig merkostnad. Disse tiltakene er nødvendig for at instituttet for framtida skal kunne tilby et konkurransedyktig arkeologistudium med et fullverdig læringsutbytte og tilfredsstillende studiekvalitet. Tiltakene krever imidlertid at faget får tilført ekstra ressurser. Dette kan gjøres ved at faget oppgraderes til finansieringskategori E (lavere grad) og C (høyere grad), jf. departementets finansieringskategorier, slik at arkeologistudier gis samme finansiering som realfagsstudier. Alternativet er at UiB tilfører faget ekstra ressurser utenfor den nåværende rammen.

Når det gjelder stillinger utenfor rammen har instituttet følgende prioritering:

1. Førsteamanuensis/professor II i kinesisk historie (3 år)

AHKR tilbød våren 2014 et nytt emne i kinesisk historie (HIS116 China and the World) med god studenttilstrømning og lovende resultater. Instituttet er i ferd med å bygge opp kompetanse i kinesisk historie, men er avhengig av en toerstilling for å kunne tilby et fullverdig emne i framtida. Dette er særskilt viktig fordi både UiB sentralt og fakultetet har satsset på å styrke både utdanningstilbud, forskningsaktiviteter og nettverksbygging i forhold til Kina, blant annet gjennom bachelorprogrammet i kinesisk (BAHF-KIN), etter- og videreutdanningstilbud i mandarin på IF, og gjennom overtagelsen av ledelsen av

Merchants and missionaries	NFR	2011-2016	7764	850	1	200/0,2	199995
Norges fiskeri- og kysthistorie	Andre (blandet off/privat)	2009-2015	19536	0			
Tracysymbols	EU	2010-2015	10951	0	2	1267/2*)	639994
Meteorologiens historie i Norge	Andre Meteorologisk inst. (under KD)	2011-2016	9026	1567	3	1115/1,2	219995
Making Racism	NFR	2011-2015	2885	0	1		199995
Globale studier **)	NFR	2012-2015	2553	0	1		199995
Digitalisering av arkiver Sudan	Andre (UD)	2012-2014	12000	2573			219995
NeRoNe	NFR	2013-2016	7071	2267	2		199995
Medieaval immigration	NFR	2013-2016	4072	902	1		199995
Dwelling and Crossing	NFR	2014-2018	8667	2293	2	386/0,4	199995
Religious Law	NFR	2015-2018	3355	1180	1	100	199995
EVU Arbeidslivsstudier	Organisasjoner	2015-2017	2585	735			
Norhed Urban Trans	NORAD	2015-2018	1521	323			
Historisk befolkningsregister	NFR	2015-2018	449	99		102	
Nytt EU/NFR-prosjekt?	EU/NFR	2015-?		1000			639994
Meltzerbevilgninger ***)		2015-16		700			219995
Sum			89850	13639	14	3170	

*) Estimat.To stillinger fra UiB.

**) Delvis NFR og UiB Global gaveforsterking. For enkelhets skyld satt opp NFR.

***) Prognose for 2016

I budsjettbrev fra Det humanistiske fakultet etterspør fakultetet bedre langtidsplaner og beskrivelse av forventet BOA- og søkeaktivitet i årene fremover. Fakultetet ønsker også at instituttet anslår i prosent hvor stor andel av innsendte søknader vi forventer å få tilslag på. Instituttet mener vi allerede rapporterer inn planer og tall som gir et realistisk og oversiktlig bilde av våre planer. Å rapportere inn planer og tall som vil være så usikre at de nærmer seg rene spekulasjoner, vil verken føre til flere BOA-prosjekter eller en bedre budsjettprosess.

Ett miljø ved instituttet søkte i 2015 om et ERC-prosjekt uten å nå opp, og det ble levert en søknad til Bergen forskningsstiftelse (BFS) som er under vurdering. To miljøer ved instituttet planlegger å søke på den annonserte SFF-utlysningen til høsten (Norges forskningsråd). Det har dessuten vært en betydelig søknadsaktivitet våren 2015 til NFR-FRIHUMSAM og HERA.

Instituttet anser søknadsaktiviteten som godt tilpasset vår faglige profil. Våre forskere søker prosjekter som støtter opp under og kan videreutvikle den forskningen som utøves innenfor rammene av forskningstiden i stillingene. Eksterne prosjekter har også en kostnadsside både ved at det ofte kreves egenandeler og i enkelte tilfeller at det avsettes framtidige faste stillinger. Dette setter klare begrensninger for hvor mange og hvor ofte slike søknader vil passe inn i instituttets overordnede strategiske planer. Instituttet mener det ikke vil være hensiktsmessig å øke søknadsmengden i vesentlig grad, og vil heller videreutvikle arbeidet med å gjøre søknadene bedre. Det er innført søknadsprosedyrer for eksterntfinansierte prosjekter, og instituttet har en slags «task force» i forhold til store utlysninger. Den nye BOA-gruppen på fakultetet er også en ressurs i denne sammenhengen. Arbeidet med oppfølging er i regi av ledelsen ved AHKR i samsvar med instituttets strategier og prioriteringer.

Instituttets støtte til søknaden til BFS er gitt under forutsetning av at instituttets driftsbudsjett ikke blir belastet med overhead-kostnader til fakultetet og UiB-sentralt. En slik utgift vil ramme instituttets mulighet til å støtte den forsknings- og publiseringsaktiviteten som våre vitenskapelige ansatte utfører i sin forskningstid og vil derfor komme i direkte konflikt med vår overordnede strategi. Instituttet forventer derfor at fakultetet oppfyller sitt løfte om at instituttet ikke skal belastes overhead-kostnadene.

5. Mindre ombyggingstiltak

Bygningsmessig har instituttet siden primo 2014 vært i en unntakstilstand i og med at 17 arbeidsplasser samt fellesarealer i Øysteinsgate 3 ble evakuert på grunn av omfattende rust-, sopp- og råteskader i bærende konstruksjoner. Det har på grunn av støy- og støvplager i tillegg vært behov for omrokninger innenfor den øvrige bygningsmassen. Tilbakeflytting er planlagt til medio 2015, men arbeidene i kjelleren og i Øysteinsgate 1 vil løpe videre inn i 2016-2017. Instituttet har i tidligere budsjettinnspill pekt på et stort behov for generell oppussing av kontorene i Øysteinsgate 1 og 3 og vil sterkt anbefale at resten av disse to husene blir pusset opp i forlengelsen av det pågående bygningsarbeidet. Lokalene er nedslitte og mørke og gir lite trivelige arbeidsplasser. Det vil dessuten være behov for å utstyre kontorene med tidsriktig inventar som heve/senke-pulter og gulvreoler. Utskifting og harmonisering av møblene i fellesarealene er også nødvendig.

6. Evalueringer

Ikke aktuelt for AHKR i perioden.